

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 190 din 29.05.2024

Dosar nr.: 16A/2022

Petiția nr.: 7109/10.10.2022

Reclamați: Guvernul României, Ministerul Justiției, Ministerul Apărării Naționale, Ministerul Afacerilor Interne, Serviciul Român de Informații, Serviciul de Informații Externe, Serviciul de Telecomunicații Speciale și Serviciul de Protecție și Pază.

Obiect: O posibilă faptă de discriminare prin efectele Ordinului nr. M55/2014 pentru aprobarea baremelor medicale privind efectuarea examenului medical pentru admiterea în unități/instituții de învățământ militar, de informații, de ordine publică și de securitate națională, pe perioada școlarizării elevilor și studenților în unități/instituții de învățământ militar, de informații, de ordine publică și de securitate națională, pentru ocuparea funcțiilor de soldat/gradat profesionist, precum și pentru candidații care urmează a fi chemați/rechemați/încadrați în rândul cadrelor militare în activitate, polițiștilor în serviciu, funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciarelor, cu modificările și completările ulterioare.

Pe rolul C.N.C.D. mai există o serie de alte petiții ce vizează același Ordin.

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

Numele și sediul părților reclamate

- 1. Guvernul României**, cu sediul în București, Palatul Victoria, Piața Victoriei nr. 1, sector 1
- 2. Ministerul Justiției**, cu sediul în București, str. Apolodor nr. 17, sector 5
- 3. Ministerul Apărării Naționale**, cu sediul în București, str. Izvor, nr. 110, sector 5.
- 4. Ministerul Afacerilor Interne**, cu sediul în București, Piața Revoluției nr. 1A, sector 1
- 5. Serviciul Român de Informații**, cu sediul în București, str. General David Praporgescu nr. 24-26, sector 2
- 6. Serviciul de Informații Externe**, cu sediul în București, șos. București-Ploiești nr. 280-282, sector 1
- 7. Serviciul de Telecomunicații Speciale**, cu sediul în București, Splaiul Independenței nr. 323A
- 8. Serviciul de Protecție și Pază**, cu sediul în București, Blv. Geniului nr. 42B, sector 6

II. Procedura de citare

9. Prin adresele nr. 7455/19.10.2022, s-a realizat citarea părților în temeiul art. 20, alin. (4) din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, pentru termenul stabilit de Consiliu la data de 17.11.2022.

10. Procedura a fost legal și complet îndeplinită; reclamații nu au fost prezente.

11. Prin adresa nr. 8678/28.11.2022 s-a solicitat un punct de vedere de specialitate Ministerului Sănătății, în virtutea art. 40 din Ordinul nr. 144/2008 privind aprobarea Procedurii interne de soluționare a petițiilor și sesizărilor.

12. Prin adresa nr. 9161/19.12.2022, Ministerul Sănătății a formulat un punct de vedere de specialitate în sensul celor solicitate de C.N.C.D. și a susținut că structurile militare aparțin exclusiv Ministerului Apărării Naționale, astfel încât dețin o rețea medicală proprie, respectiv Direcția medicală în subordinea Statului Major al Apărării din cadrul Ministerului Apărării Naționale, Ministerul Sănătății neputând să se pronunțe față de o problemă neinclusă în competența sa.

III. Susținerile părților

Susținerile din nota de autosesizare

13. Prin nota de autosesizare înregistrată la C.N.C.D. cu nr. 7109/10.10.2022, în conformitate cu prevederile art. 19, alin. 2 din O.G. nr. 137/2000 republicată, respectiv prevederile art. 13 din Ordinul nr. 144/2008 privind aprobarea Procedurii interne de soluționare a petițiilor și sesizărilor, s-a demarat procedura de soluționare din oficiu cu privire la posibile fapte de discriminare pe criteriu de boală prevăzute de art. 2 alin. (1) și art. 8 alin. 2 din O.G. nr. 137/2000 (republicată).

14. Astfel, a fost supus analizei Colegiului director al C.N.C.D. Ordinul nr. M.55/107/2.587/C/10.357/210/496/831/2014 pentru aprobarea baremelor medicale privind efectuarea examenului medical pentru admiterea în unitățile/instituțiile de învățământ militar, de informații, de ordine publică și de securitate națională, pe perioada școlarizării elevilor și studenților în unitățile/instituțiile de învățământ militar, de informații, de ordine publică și de securitate națională, pentru ocuparea funcțiilor de soldat/gradat profesionist, precum și pentru candidații care urmează a fi chemați/rechemați/încadrați în rândul cadrelor militare în activitate/polițiștilor în serviciu/funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare.

15. Concret, elementele de fapt analizate au vizat impunerea anumitor bareme medicale care pot conduce la o posibilă faptă de discriminare prin restrângerea accesului la admitere în unitățile/instituțiile de învățământ militar, de informații, de ordine publică și de securitate națională, pe perioada școlarizării elevilor și studenților în unitățile/instituțiile de învățământ militar, de informații, de ordine publică și de securitate națională și restrângerea dreptului la muncă prin impunerea acestor bareme pentru ocuparea funcțiilor de soldat/gradat profesionist, precum și pentru candidații care urmează a fi chemați/rechemați/încadrați în rândul cadrelor militare în activitate/polițiștilor în serviciu/funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare.

Sușținerile părților reclamate

Sușținerile Serviciului de Protecție și Pază

16. Prin punctul de vedere înregistrat la C.N.C.D. sub nr. 7843/03.11.2022, reclamatul, în temeiul art. 29 și 28 din Procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor, invocă excepția de necompetență a C.N.C.D., raportat la obiectul sesizării, întrucât, în esență, sesizarea privește conținutul unui act administrativ cu caracter normativ, un ordin publicat în Monitorul Oficial, respectiv Ordinul nr. 107/2014 publicat în Monitorul Oficial nr. 686 din 19 septembrie 2014, analiza legalității unui astfel de act normativ aparținând instanței de contencios administrativ în cadrul unei acțiuni în anulare conform art. 4 alin. (4) din Legea nr. 554/2004.

17. Totodată, reclamatul indică Decizia Curții Constituționale nr. 997 din 7 octombrie 2008 și jurisprudența C.N.C.D., respectiv **Hotărârea Colegiului director nr. 224 din 16.03.2016:** „cu privire la anularea Ordinului MAI nr. 23/2015 privind activitatea de psihologie în cadrul Ministerului Afacerilor Interne, Colegiul urmează a admite excepția de necompetență invocată din oficiu, controlul judecătoresc al actelor administrative cu caracter normativ se exercită de către instanța de contencios administrativ, în temeiul Legii Contenciosului administrativ nr. 554/2004”.

18. În fapt, reclamatul face trimitere la următoarele acte normative: art. 10, alin. 1 lit. a) din Legea nr. 360/2002 privind Statutul polițistului: „să fie aptă din punct de vedere medical, fizic și psihologic;”, iar alin. 1¹ stipulează: „îndeplinirea condiției prevăzute la alin. (1) lit. a) se constată de structurile de specialitate ale Ministerului Afacerilor Interne, printr-o examinare medicală și evaluare psihologică, potrivit reglementărilor specifice în domeniu. În cazul în care se constată neîndeplinirea condiției, procedura de recrutare încetează pentru candidatul respectiv.(...)”, art. 6¹ din Legea nr. 446/2006 privind pregătirea populației pentru apărare (Baremul medical pentru determinarea aptitudinii cetățenilor de a îndeplini serviciul militar se stabilește prin ordin comun al conducătorilor instituțiilor cu atribuții în domeniul apărării și securității naționale), Art. 36 alin. (1) lit. d), e) și g) și art. 40 alin. (1) lit. b), c), e) și g) din Legea nr. 80/1995 privind statutul cadrelor militare, cu modificările și completările ulterioare, art. 2 alin. (2) din Legea nr. 384/2006 privind statutul soldaților și gradaților profesioniști, cu modificările și completările ulterioare prevede: „Pentru îndeplinirea serviciului militar ca soldați și gradați profesioniști pot fi recrutați și angajați cetățeni cu vârste cuprinse între 18 și 45 de ani, care îndeplinesc normele și criteriile stabilite prin ordin al ministrului apărării naționale”.

19. Raportat la instituție, reclamatul face referire la legislația aplicabilă: art. 1 alin. (1) din Legea nr. 191/1998 privind organizarea și funcționarea Serviciului de Protecție și Pază, art. 8 alin. (3) din Legea nr. 191/1998 (în exercitarea atribuțiilor ce îi revin, directorul Serviciului de Protecție și Pază emite, potrivit legii, ordine și instrucțiuni), art. 15 alin. (1) din Legea nr. 191/1998 (personalul Serviciului de Protecție și Pază se compune din personal militar și salariați civili), art. 19 alin. (1) din Legea nr. 191/1998 (Cadrele militare din Serviciul de Protecție și Pază provin din rândurile absolvenților instituțiilor militare de învățământ. În cazul unor posturi

din domenii specifice de activitate, pentru care instituțiile militare de învățământ nu asigură formarea specialiștilor necesari, acestea pot fi încadrate cu persoane pregătite de instituțiile civile de învățământ și care îndeplinesc condițiile legale).

20. Reclamatul precizează că reglementările specifice în domeniu au fost materializate prin Ordinul nr. 107/2014, prin care s-au aprobat baremele medicale privind efectuarea examenului medical pentru admiterea în unitățile/instituțiile de învățământ militar, de informații, de ordine publică și de securitate națională, pe perioada școlarizării elevilor și studenților în unitățile/instituțiile de învățământ militar, de informații, de ordine publică și de securitate națională, pentru ocuparea funcțiilor de soldat/gradat profesionist, precum și pentru candidații care urmează a fi chemați/rechemați/încadrați în rândul cadrelor militare în activitate/polițiștilor în serviciu/funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare.

21. Astfel, condiția privind aptitudinea medicală este prevăzută de lege și este obligatorie pentru toate persoanele care urmează să ocupe funcții în sistemul de apărare, ordine publică și securitate națională.

22. Astfel, reclamatul menționează că nu poate fi vorba, în cauza dedusă judecătii, de discriminare indirectă conform art. 2 alin. (3) din O.G. nr. 137/2000, întrucât îndeplinirea condițiilor impuse prin Ordinul comun în ceea ce privește starea de sănătate a persoanelor ce doresc încadrarea în sistemul de apărare, ordine publică și securitate națională este esențială.

23. Scopul legitim și deplin justificat, în aprecierea reclamatului, este acela ca instituțiile din sistem să beneficieze de personal extrem de bine pregătit din toate punctele de vedere, apt fizic și medical pentru a face față sarcinilor multiple, îndatoririlor și riscurilor deosebite rezultate din specificul activității acestor instituții.

24. Reclamatul adaugă că Ordinul nr. 107/2014 este aplicabil atât polițiștilor cât și cadrelor militare, fiind emis, în temeiul legii, de conducători ai instituțiilor din sistemul de apărare, ordine publică și siguranță națională.

25. Prin urmare, reclamatul arată că, criteriul contestat cuprins în Ordinul comun ce aprobă baremele medicale pentru admiterea în instituțiile de ordine publică și securitate națională nu este discriminatoriu, fiind justificat obiectiv de un scop legitim.

26. Baremele medicale aprobate prin Ordin comun sunt justificate, în aprecierea reclamatului, de interesul superior al societății cu privire la accesul în instituțiile din sistemul de apărare, ordine publică și securitate națională a unor persoane apte să îndeplinească nu doar sarcinile strict trasate prin fișa postului, ci apte să răspundă nevoilor superioare ale persoanei, comunității și instituțiilor statului (art. 3 din Legea nr. 360 din 6 iunie 2002 privind Statutul polițistului), respectiv ale națiunii în slujba căreia își desfășoară activitatea (art. 1 alin. 2 din Legea nr.80/1995 privind statutul cadrelor militare).

27. Reclamatul mai arată că nu trebuie neglijat și nici tratat superficial rolul polițistului/cadrului militar în societate, deoarece polițistul/cadrul militar, angajat al sistemului de apărare națională, ordine publică și securitate națională este o persoană care trebuie să facă față unor îndatoriri și riscuri deosebite, întrucât aceștia fac parte din categorii profesionale investite cu exercițiul autorității

publice, fiind purtători de armament și obligate să respecte jurământul de credință/jurământul militar.

28. În concluzie, baremele militare stabilite prin ordin comun nu constituie fapte de discriminare potrivit prevederilor O.G. nr. 137/2000, nefiind întrunite condițiile cumulative pentru existența unei astfel de fapte.

Sușținerile Ministerului Justiției

29. Prin punctul de vedere înregistrat sub nr. 8055/09.11.2022, reclamatul solicită motivele care au stat la baza autosesizării, pentru care s-a apreciat că Ordinul comun nr. M.55-107-2587/C-10357-210-496-831/2014 conține prevederi de natură a fi calificate fapte de discriminare.

30. Reclamatul precizează că dispozițiile art. 20 din O.G. nr.137/2000 nu pot duce la concluzia că persoanei reclamate împotriva căreia s-a formulat nota de autosesizare, îi revine sarcina probei fără a cunoaște pretențiile declarate contra sa și motivele concrete de fapt care fundamentează petiția, iar apărările instituției pot fi înaintate către C.N.C.D. exclusiv ca răspuns la argumentele ce susțin o eventuală incidență a dispozițiilor O.G. nr. 137/2000.

31. Prin urmare, reclamatul solicită transmiterea în timp util a petiției și de a preciza textele normative din Ordinul comun nr. M.55-107-2587/C-10357-210-496-831/2014 care sunt vizate în cadrul procedurii care face obiectul dosarului nr. 16A/2022, precum și motivele de fapt concrete care au fost avute în vedere prin Nota de autosesizare nr. 7109 din 10.10.2022.

Sușținerile Ministerului Apărării Naționale

32. Prin punctul de vedere înregistrat la C.N.C.D. sub nr. 8088/10.11.2022, reclamatul precizează că Ordinul M.55/107/2.587/C/10.357/210/496/831/2014, respectiv posibile fapte de discriminare prin aplicarea actualului barem medical nu poate forma obiectul analizei Consiliului, raportat la prevederile art. 28 din Procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor, aprobată prin Ordinul președintelui Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării nr. 144/2008, făcând mențiunea, de asemenea, că mai există o serie de alte petiții ce vizează actul normativ în vigoare incident în materie.

33. Astfel, reclamatul susține că problema în discuție ar putea fi, eventual, una de contencios administrativ, conform art. 1 alin. (1), art. 4 alin. (4) și art. 18 din *Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004*, cu modificările și completările ulterioare, iar, în această conjunctură, făcând aplicarea dispozițiilor art. 2, coroborate cu cele ale art. 19 din *Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare*, republicată, cu modificările ulterioare, și prin raportare la prevederile art. 64 alin. (1) din *Procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor*, Consiliul nu are competența legală să soluționeze o asemenea speță.

34. Reclamatul invocă și excepția lipsei calității procesuale pasive deoarece aspectele sesizate de Consiliu nu sunt în legătură cu o anumită activitate desfășurată de instituția militară, activitate în urma căreia să se fi creat o situație care să poată fi considerată discriminatorie comparativ cu persoane aflate în

situații similare și nu rezultă, din cuprinsul autosesizării, dacă persoanele în cauză (avute în vedere de Consiliu) au efectuat examenul medical în rețeaua sanitară a Ministerului Apărării Naționale.

35. Așa fiind, reclamatul apreciază că nu poate avea calitatea de reclamat, doar în considerarea calității sale de cosemnatar al Ordinului nr. M.55/107/2.587/C/10.357/210/496/831/2014, câtă vreme, având în vedere exclusiv datele furnizate, aplicarea respectivului barem medical nu s-a făcut în vederea admiterii într-o unitate/instituție de învățământ militar, pe perioada școlarizării elevilor și studenților în unitățile/instituțiile de învățământ militar, pentru ocuparea unei funcții de soldat/gradat profesionist, ori pentru a fi chemat/rechemat/încadrat în rândul cadrelor militare în activitate în cadrul Ministerului Apărării Naționale.

36. Reclamatul semnalează faptul că autosesizarea formulată în prezenta speță ar fi trebuit să conțină probe în sprijinul afirmațiilor, instituției reclamate revenindu-i sarcina de a furniza contraprobe, precum și informații utile cauzei, cu indicarea criteriului, din analiza cărora să rezulte elementele concrete ce ar putea face dovada existenței unei discriminări.

37. Pe fond, în ceea ce privește presupusa discriminare, invocată de Consiliu, precizăm că aceasta nu poate intra sub incidența actului normativ de referință, nefiind îndeplinită, în primul rând, condiția existenței scopului menționat de norma juridică în cauză.

38. Sub acest aspect, reclamatul apreciază că reținerea scopului incriminat prin dispozițiile art. 2 alin. (1) din O.G. nr. 137/2000 (existența unei conduite culpabile a emitenților actului normativ în discuție n.n.) este imposibilă, nefiind admis ca, pe parcursul procedurilor desfășurate în fața Consiliului, să se statueze în sensul lipirii de efecte juridice a anumitor acte normative emise de instituțiile din sistemul național de apărare, ordine publică și securitate națională (SNAOPSN), pe motiv că acestea ar fi discriminatorii.

39. Reclamatul consideră relevante și dispozițiile art. 1 alin. (2), art. 3 alin. (2) și art. 78 din *Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative*, republicată, întrucât Ordinul în discuție a fost emis pentru aplicarea art. 6¹ din *Legea nr. 446/2006 privind pregătirea populației pentru apărare*, potrivit cărora „*Baremul medical pentru determinarea aptitudinii cetățenilor de a îndeplini serviciul militar se stabilește prin ordin comun al conducătorilor instituțiilor cu atribuții în domeniul apărării și securității naționale*”.

40. Concret, *de lege lata*, starea de sănătate a persoanelor propozabile trebuie să fie una corespunzătoare nevoilor structurilor din SNAOPSN, respectiv în acord cu particularitățile activităților desfășurate în mod curent de personalul acestor structuri, motiv pentru care, includerea unor afecțiuni în barem medical în vigoare se află în concordanță cu atribuțiile funcționale ale lucrătorilor din unitățile aparținând SNAOPSN, iar, din această perspectivă, cerința impusă candidaților prin baremul medical în vigoare este una reală, pertinentă și determinantă, astfel cum prevede și art. 5 din O.G. nr. 137/2000.

41. Astfel, starea de sănătate trebuie să îi permită cadrului militar să facă față vicisitudinilor specifice în timp de pace, în situația participării la misiuni în afara teritoriului statului român, dar și în timp de război, cerința profesională fiind atât

reală, cât și determinantă, și aflându-se în concordanță cu riscurile deosebite ce le impică exercitarea atribuțiilor de serviciu.

42. Așa fiind, reclamatul arată că baremul medical, în integralitatea lui, a fost elaborat avându-se în vedere, printre altele, îndatoririle generate de natura activităților desfășurate de persoanele admise în sistemul militar de apărare, dar și îndatoririle și riscurile deosebite generate de specificul atribuțiilor de serviciu pe care candidații, în urma încadrării, le vor avea.

43. De asemenea, se mai arată că este important de reținut faptul că, la accederea într-o instituție din cadrul SNAOPSN, din punct de vedere medical, candidatul trebuie să facă față îndatoririlor specifice sistemului, fără riscul ca starea de sănătate să îi fie agravată de condițiile efective de lucru, iar starea de sănătate trebuie să îi permită candidatului să urmeze o carieră militară pe cât posibil până la pensionare, fără probleme importante de natură medicală.

44. Totuși, având în vedere diversele probleme de sănătate care pot apărea odată cu înaintarea în vârstă, au fost aprobate și criteriile medicale prin Hotărârea Guvernului nr. 56/2012 pentru aprobarea criteriilor și normelor de diagnostic clinic, diagnostic funcțional și de evaluare a capacității de muncă pe baza cărora se stabilește aptitudinea și încadrarea în grade de invaliditate pentru cadrele militare, soldații și gradații voluntari, polițiștii și funcționarii publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare și care sunt aplicabile pe toată durata carierei de militar, de la admitere în sistem și până la pensionare.

45. Cele două seturi de bareme/criterii medicale, respectiv cele conținute în Ordinul nr. M.55/107/2.587/C/10.357/210/496/831/2014 și în H.G. nr. 56/2012 se completează, pentru a evita eventuale situații posibil discriminatorii.

46. Din punct de vedere medical, baremul aprobat prin *Ordinul nr. M.55/107/2.587/C/10.357/210/496/831/2014* a fost elaborat pe baza recomandărilor secțiilor de specialitate din cadrul unităților sanitare ale Ministerului Apărării Naționale, Ministerului Afacerilor Interne, Ministerului Justiției, Serviciului Român de Informații, Serviciului de Informații Externe, Serviciului de Protecție și Pază și Serviciului de Telecomunicații Speciale.

47. Recomandările secțiilor de specialitate au fost formulate pe baza ghidurilor de practică medicală, protocoalelor terapeutice și a manualelor de specialitate în vigoare la data emiterii baremului, precum și a experienței dobândite în domeniul expertizei medico-militare de la data revizuirii anterioare, întrucât baremul medical anterior menționat este supus revizuirii periodice, pentru a fi pus în acord permanent cu evoluțiile ghidurilor de practică medicală, a protocoalelor terapeutice și a manualelor de specialitate.

48. Reclamatul remarcă faptul că nu există situații comparabile pentru a putea fi reținută existența unor fapte de discriminare, iar prin raportare la dispozițiile O.G. nr. 137/2000, nu s-a putut identifica dovada existenței unei excluderi nejustificate, strict din perspectiva și pe baza stării de sănătate.

49. În acest sens, reclamatul face trimitere la jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, respectiv Curtea Constituțională a României care, prin Decizia nr. 1 din 08.02.1994 publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 69 din 16.03.1994 a stabilit că „*un tratament diferit nu poate fi doar expresia aprecierii*

exclusive a legiuitorului, ci trebuie să se justifice rațional, în respectul principiului egalității cetățenilor în fața legii și a autorităților publice”, iar prin Decizia nr. 135 din 05.11.1996, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 345 din 17.12.1996, Curtea a reținut că „principiul egalității în fața legii presupune instituirea unui tratament egal pentru situații care, în funcție de scopul urmărit, nu sunt diferite.”

Sușinerile Guvernului României

50. Reclamatul formulează punct de vedere cu nr. 8098/10.11.2022 prin care solicită, pe cale de excepție, respingerea plângerii ca fiind formulată în contradictoriu cu o persoană fără calitate procesuală pasivă, întrucât, potrivit jurisprudenței instanței de contencios constituțional, activitatea C.N.C.D. de investigare și sancționare a pretinselor fapte de discriminare are caracter jurisdicțional, iar în exercitarea rolului jurisdicțional, C.N.C.D. are obligația să verifice calitatea procesuală a fiecărei părți, în privința reclamațiilor trebuind să constate că sunt titularii obligației ce formează conținutul raportului juridic dedus judecății.

51. Calitatea de parte în procedura administrativ-jurisdicțională revine doar titularilor drepturilor și obligațiilor ce rezultă din raportul de drept material dedus judecății, iar calitatea procesuală pasivă este condiționată de existența identității dintre pârât și cel obligat în raportul juridic, adică subiectul pasiv.

52. În acest context reclamatul reamintește că, potrivit dispozițiilor art. 11 alin. (1) lit. d) și e) din Ordinul președintelui C.N.C.D. nr.144/2008¹, petiția privind acte sau fapte de discriminare va cuprinde, printre altele, arătarea obiectului cererii, a motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază, respectiv a dovezilor pe care se sprijină fiecare capăt de cerere. Dispoziții similare se regăsesc, de altfel, și în art. 194 Cod proc. civ.

53. Conform reclamatului, obiectul petiției, pretenția concretă a persoanei reclamante trebuie să îndeplinească anumite cerințe: să fie licit, să fie posibil și să fie determinat, identificat cu exactitate. De asemenea, petentul trebuie să arate în cerere împrejurările de fapt care l-au determinat să ceară concursul justiției, deci să arate concret în ce mod dreptul său subiectiv a fost încălcat sau nesocotit de către persoana reclamată.

54. Totodată, motivarea în fapt a cererii trebuie să fie însoțită și de motivarea în drept, petentul având obligația de a indica și cauza cererii sale, temeiul juridic al acesteia, actul sau fapta juridică care constituie fundamentul direct și imediat al dreptului reclamat.

55. În speță, reclamatul apreciază că din autosesizare nu reiese calitatea de reclamat a Guvernului României, fiind clar precizat că situația de discriminare s-ar datora exclusiv faptului că Ordinul nr. M55/107/2.587/C/2010/10.357/210/496/831/2014 a fost contrasemnat de domnul Gabriel Oprea în calitate de viceprim-ministru și nu se poate reține că ar exista identitate între Guvernul României și Ministerul Justiției, Ministerul Apărării

¹ privind Procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor

Naționale, Ministerul Afacerilor Interne, Serviciul Român de Informații, Serviciul de Informații Externe, Serviciul de Telecomunicații Speciale și Serviciul de Protecție și Pază, emitente ale actului administrativ contestat, acestea fiind autorități ale administrației publice centrale distincte de Guvernul României.

56. În principiu, poziția procesuală a Guvernului ar putea fi justificată numai în raport cu actele administrative pe care această autoritate le-a emis sau urmează să le emită, însă, nefiind emitent al ordinului contestat în această procedură, Guvernul nu poate avea calitate procesuală pasivă.

Sușținerile Serviciului de Informații Externe

57. Prin adresa nr. 8101/10.11.2022, reclamatul și-a exprimat punctul de vedere cu privire la aspectele comunicate prin Nota de autosesizare formulată și a solicitat respingerea acesteia în principal, pe cale de excepție, iar, în subsidiar, ca neîntemeiată.

58. În principal, reclamatul invocă excepțiile de inadmisibilitate reglementate de Titlul IV, Cap. II din Anexa la Ordinul C.N.C.D. nr. 144/2008, respectiv tardivitatea autosesizării, menționând că termenul de un an operează și în cazul în care Consiliul se sesizează din oficiu a pari rationae, și vădita necompetență cu privire obiectul petiției, respectiv la analiza cuprinsului unor acte normative cu caracter normativ. În acest sens, reclamatul invocă Decizia nr. 997/07.10.2008 a Curții Constituționale referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 20 din O.G. nr. 137/2000.

59. În subsidiar, reclamatul apreciază că autosesizarea este neîntemeiată și solicită respingerea acesteia ca atare, menționând că instituțiile din cadrul sistemului național de apărare, ordine publică și securitate națională au prerogativa de a stabili condiții proprii de încadrare a personalului, prin raportare la necesitățile reclamate de specificul activității fiecăreia.

60. Totodată, reclamatul invocă prevederile art. 2 alin. (1) și (3) din O.G. nr. 137/2000 și prevederile art. 5 din O.G. nr. 137/2000. Toto în acest sens, reclamatul menționează și Directiva nr. 2000/78/CE de creare a unui cadru general în favoarea egalității de tratament în ceea ce privește încadrarea în muncă și ocuparea forței de muncă (considerentul 18 din Preambul și art. 4 alin. (1)).

61. Suplimentar, în ceea ce privește mențiunea din citație privitoare la „principiul inversării sarcinii probei”, reclamatul redă textul complet al art. 20 alin. (6) din O.G. nr. 137/2000 și susține că exprimarea ambiguă din cuprinsul actului de sesizare din oficiu, respectiv „posibila faptă de discriminare prin impunerea anumitor bareme medicale” nu echivalează cu prezentarea unor fapte concrete de discriminare, față de care să se poată administra vreun probatoriu.

62. Astfel, conform reclamatului, simpla stabilire a unor criterii privind capacitățile necesare încadrării sau menținerii în funcție a personalului instituțiilor din cadrul sistemului național de apărare, ordine publică și securitate națională nu reprezintă în sine o conduită suficient circumstanțiată, acuzațiile aduse în cadrul prezentului dosar nefiind îndeajuns de clar formulate încât să garanteze reclamatului, din punctul său de vedere, în mod concret și efectiv respectarea dreptului la un proces echitabil, aflându-se în imposibilitatea obiectivă și absolută

de a proba fapte negative determinate.

Sușținerile Serviciului de Telecomunicații Speciale

63. Prin adresa nr. 8146/10.11.2022, reclamatul și-a exprimat punctul de vedere cu privire la aspectele menționate în Nota de autosesizare și a solicitat, pe cale de excepție, admiterea excepției de necompetență a C.N.C.D. și admiterea excepției lipsei calității procesuale pasive.

64. Pe fond, reclamatul susține că aspectele indicate în cuprinsul autosesizării nu întrunesc elementele constitutive ale discriminării, așa cum aceasta este definită de art. 2 din O.G. nr. 137/2000.

65. În ceea ce privește excepția de necompetență a C.N.C.D., reclamatul face trimitere la Decizia Curții Constituționale nr. 997/07.10.2008 și apreciază că C.N.C.D. nu are competența de a dispune neaplicarea respectivelor dispoziții, numai instanța de judecată putând să se pronunțe asupra acestui aspect.

66. Referitor la excepția lipsei calității procesuale pasive, reclamatul susține că simpla calitate de semnatar al Ordinului comun nu conduce implicit la concluzia existenței unei discriminări din partea sa.

67. Pe fondul cererii, partea reclamată apreciază că punerea în aplicare a dispozițiilor Ordinului comun de către instituțiile semnatare nu poate echivala, sub nicio formă, cu o formă de discriminare a persoanelor care intenționează să participe la concursuri de admitere sau să ocupe o funcție, ori să fie chemați/rechemati/încadrați.

68. Astfel, reclamatul susține că respingerea cererilor de participare la concurs s-a datorat punerii în aplicare a Ordinului comun și, nicidecum, unei forme de discriminare a acestora, neputându-se demonstra că o persoană care s-a aflat într-o situație comparabilă ar fi beneficiat de un tratament mai favorabil.

69. În probatoriu, partea reclamată anexează înscrisuri.

Sușținerile Ministerului Afacerilor Interne

70. Prin adresa nr. 8313/17.11.2022, partea reclamată a susținut că pentru a comunica un punct de vedere cu privire la situația semnalată este necesară efectuarea unor verificări aprofundate care nu pot fi realizate până la data stabilită în cuprinsul citației de referință.

71. Reclamatul a adresa înregistrată la C.N.C.D. cu nr. 402/18.01.2023 prin care și-a exprimat punctul de vedere cu privire la aspectele semnalate prin Nota de autosesizare.

72. Reclamatul înțelege să invoce excepția de necompetență a C.N.C.D. întrucât autosesizarea privește condițiile de participare la concursurile de admitere în instituțiile de învățământ în subordinea M.A.I. precum și condițiile necesare pentru chemarea, rechemarea sau încadrarea persoanelor în rândul polițiștilor în serviciu.

73. În acest context, reclamatul subliniază că interpretarea și aplicarea actelor normative și actelor administrative cu caracter normativ intră în sfera de competență a instanțelor judecătorești.

74. Astfel, o analiză raportată la compatibilitatea actelor normative și a celor

administrative cu caracter normativ cu normele legale referitoare la discriminare sau la egalitatea în drepturi excede competenței C.N.C.D., având în vedere organizarea statului potrivit principiului separației și echilibrului puterilor în cadrul democrației constituționale.

75. Totodată, reclamatul susține că, în jurisprudența sa, Colegiul a statuat că nu analizează modul de stabilire sui generis, prin acte normative a unor drepturi în favoarea unor categorii de persoane în mod diferit față de alte categorii, ori nereglementarea de legiuitor a unor aspecte care țin de statutul unei persoane sau categorii de persoane. În acest sens, reclamatul invocă prevederile Deciziei Curții Constituționale a României nr. 997/2008.

76. De asemenea, reclamatul precizează că C.N.C.D., ca autoritate de stat autonomă, nu se poate pronunța cu privire la modalitatea de interpretare și aplicare a actelor normative și administrative cu caracter normativ, atribut exclusiv al instanțelor de judecată.

77. Reclamatul amintește și Deciziile Curții Constituționale a României nr. 818/2008, 819/2008, 820/2008 și 821/2008.

78. Pe fond, reclamatul a susținut și a achiesat la punctele de vedere formulate de restul autorităților semnatare ale Ordinului comun și a prezentat consecințele medicale pe care le implică unele afecțiuni prevăzute de Ordinul ce a făcut obiectul analizei prezentei autosesizări.

Sușținerile Serviciului Român de Informații

79. Prin intermediul adresei nr. 8316/17.11.2022, partea reclamată și-a exprimat punctul de vedere cu privire la aspectele semnalate prin Nota de autosesizare, susținând că Ordinul comun nu excede cadrului legal, ci doar precizează condițiile specifice de aptitudine în muncă corespunzătoare activității desfășurate, pentru instituțiile publice de apărare, ordine publică și securitate națională.

80. Având în vedere faptul că, prin natura obligațiilor de serviciu ale militarilor/polițiștilor sunt generate îndatoriri și riscuri deosebite, reclamatul susține că o condiție esențială pe care trebuie să o îndeplinească candidații pentru a dobândi calitatea de militar/polițist este și aceea de a fi apt din punct de vedere medical.

81. Astfel, reclamatul susține că Ordinul comun criticat este un act administrativ cu caracter normativ în vigoare, emis în condițiile de legalitate prevăzute de legea fundamentală și care cuprinde temeiurile legale care au stat la baza emiterii sale. Astfel au fost avute în vedere atât prevederile Legii nr. 80/1995 privind statutul cadrelor militare conform cărora încadrarea ofițerilor, maiștrilor militari și subofițerilor în funcții se face ținând seama de nevoile forțelor armate și nu a celor în cauză, în acest caz interesul general, național primând.

82. Cu titlu de exemplu, în susținerea specificului activităților desfășurate de reclamat, acestea privesc: prevenirea și combaterea terorismului, cyberintelligence, contraspionaj, amenințări transfrontaliere etc. Astfel, S.R.I. este autoritatea națională în prevenirea și combaterea terorismului, precum și în domeniul însoțitorilor înarmați la bordul aeronavelor.

83. Conform reclamatului, justificarea obiectivă la care face trimitere textul de

lege, în cauza prezentă, derivă din cuprinsul pleiadei actelor normative în temeiul cărora a fost emis Ordinul comun. Impunerea de anumite bareme medicale pentru accederea în corpul cadrelor militare, al funcționarilor cu statut special, al soldaților și gradaților profesioniști este apreciată de către legiuitor ca fiind esențială pentru asigurarea optimă a capacității operaționale a structurilor din familia ocupațională „apărare, ordine publică și securitate națională.”

84. Referitor la respectarea legislației comunitare emise în domeniul prevenirii și sancționării tuturor formelor de discriminare, reclamatul apreciază că a aplicat întocmai prevederile Directivei 2000/78/CE din 27 noiembrie 2000 și Directivei 2006/54/CE din 5 iulie 2006.

85. De asemenea, conform reclamatului, Curtea Constituțională a României a consacrat în jurisprudența sa prerogativa legiuitorului de a impune prin actele normative emise anumite exigențe care pot avea ca efect limitarea unor drepturi fundamentale, în măsura în care aceste măsuri sunt destinate asigurării bunei funcționări a statului. În acest sens, reclamatul a făcut trimitere la Decizia Curții Constituționale nr. 997 din 7 octombrie 2008.

86. Totodată, reclamatul face trimitere la Decizia nr. 1325 din 4 octombrie 2008 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor O.G. nr. 137/2000.

87. Ca atare, verificarea legalității actelor normative în vigoare prin prisma discriminării nu este posibilă, aspect ce se desprinde inclusiv din jurisprudența constatată și recentă a Curții Constituționale a României.

88. Pe cale de consecință, reclamatul susține că atât timp cât este în ființă și produce efecte juridice, toate instituțiile publice la care se referă Ordinul comun sunt ținute să pună în aplicare întocmai dispozițiile acestuia.

89. Față de cele arătate, reclamatul concluzionează în sensul în care prevederile Ordinului comun privind baremele medicale nu pot fi considerate discriminatorii.

IV. Cadrul legal aplicabil

90. Prevederile legislative relevante în prezenta cauză sunt următoarele:

Constituția României

Art. 1: „(3) *România este stat de drept, democratic și social în care demnitatea omului, drepturile și libertățile cetățenilor, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme, în spiritul tradițiilor democratice ale poporului român și idealurilor Revoluției din decembrie 1989, și sunt garantate.* ”

Art. 4: „(2) *România este patria comună și indivizibilă a tuturor cetățenilor săi, fără deosebire de rasă, de naționalitate, de origine etnică, de limbă, de religie, de sex, de opinie, de apartenență politică, de avere sau de origine socială.*

Art. 16 - Egalitatea în drepturi:

„(1) Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări.

(2) Nimeni nu este mai presus de lege.”

Art. 41 - Munca și protecția socială a muncii:

„(1) Dreptul la muncă nu poate fi îngrădit. Alegerea profesiei, a meseriei sau a ocupației, precum și a locului de muncă este liberă.

(2) Salariații au dreptul la măsuri de protecție socială. Acestea privesc securitatea și sănătatea salariaților, regimul de muncă al femeilor și al tinerilor, instituirea unui salariu minim brut pe țară, repausul săptămânal, concediul de odihnă plătit, prestarea muncii în condiții deosebite sau speciale, formarea profesională, precum și alte situații specifice, stabilite prin lege.”

Art. 53 - Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți:

„(1) Exercițiul unor drepturi sau al unor libertăți poate fi restrâns numai prin lege și numai dacă se impune, după caz, pentru: apărarea securității naționale, a ordinii, a sănătății ori a moralei publice, a drepturilor și a libertăților cetățenilor; desfășurarea instrucției penale; prevenirea consecințelor unei calamități naturale, ale unui dezastru ori ale unui sinistru deosebit de grav.

(2) Restrângerea poate fi dispusă numai dacă este necesară într-o societate democratică. Măsura trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o, să fie aplicată în mod nediscriminatoriu și fără a aduce atingere existenței dreptului sau a libertății.”

Convenția Europeană a Drepturilor Omului

Art. 14 - Interzicerea discriminării:

„Exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de prezenta Convenție trebuie să fie asigurată fără nicio deosebire bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație.”

O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată

Art. 2: *„(1) În prezenta ordonanță, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex sau orientare sexuală, apartenență la o categorie defavorizată sau orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea sau înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.”*

Art. 8: „(2) Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, condiționarea ocupării unui post prin anunț sau concurs, lansat de angajator ori de reprezentantul acestuia, de apartenența la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată, de vârstă, de sexul sau orientarea sexuală, respectiv de convingerile candidaților, cu excepția situației prevăzute la art. 2 alin. (9).”

Ordinul nr. 27 din 7 februarie 2024 privind aprobarea Procedurii Interne de Soluționare a Petițiilor și Sesizărilor

Art. 30: „Excepția de necompetență poate fi invocată de reclamat sau de membrii Colegiului director și în cursul soluționării petiției, sub condiția prevăzută la art. 31.”

Art. 31: „(1) Excepția de vădită necompetență se pune în dezbaterea părților pentru respectarea principiului contradictorialității.

(2) În situații excepționale, vădita necompetență se pune în dezbatere, în scris, petentului, însă fără a acorda un termen de citare dacă nu este posibilă prezentarea părților, dar cu posibilitatea depunerii de către petent a unui punct de vedere în termen de 10 zile.”

Art. 32: „Consiliul soluționează excepția de vădită necompetență prin hotărâre a Colegiului director.”

V. Precizări prealabile

91. Potrivit art. 62 alin. (1) din Ordinul nr. 27 din 7 februarie 2024 privind aprobarea Procedurii Interne de Soluționare a Petițiilor și Sesizărilor „*Colegiul director se va pronunța mai întâi asupra excepțiilor de procedură și de fond care nu mai implică analiza*”.

92. Prin prezentul act administrativ (emis în urma unei proceduri jurisdicționale), C.N.C.D. nu înlătură și nici nu refuză aplicarea ordinului comun pus în discuție prin Nota de autosesizare, pentru a fi incidentă jurisprudența CCR (Deciza CCR nr. 997/2008) așa cum invocă reclamații de discriminare prin punctele de vedere formulate, întrucât constatarea discriminării (implicit sancționarea) nu ar putea avea ca efect desființarea actului (fișa Medicală – tip) în care sunt consemnate concluziile rezultate în urma verificării îndeplinirii de către candidați a condițiilor de participare la concurs, candidații pentru unitățile/instituțiile de învățământ din structura M.Ap.N./M.A.I./M.J./A.N.P./, elevii și studenții pe perioada școlarizării pentru M.Ap.N./M.A.I./S.R.I./M.J./A.N.P./S.T.S./S.I.E./S.P.P. înainte de absolvire sau până la primirea primului grad, candidații pentru cursul de formare a gradelor militare ale M.Ap.N. pe filieră indirectă, soldații și gradați profesioniști la angajare în M.Ap.N. și S.P.P. în perioada instruirii, persoane care urmează să fie chemate/rechemate/încadrate, după caz în rândul cadrelor militare din M.Ap.N./M.A.I./S.I.E./S.T.S./S.P.P./polițiștilor în serviciu/funcționarilor publici cu statut special din A.N.P./M.J., în conformitate cu ordinul comun, astfel reținându-se aplicabilitatea acestuia în forma propusă de către emitenți, în speță, reclamații de

discriminare. Prin urmare, Colegiul director respinge excepția de necompetență a C.N.C.D. invocată de părțile reclamate cu trimitere la Decizia Curții Constituționale a României nr. 997/2008.

93. În acest sens, reținem cele statuale în decizia indicată mai sus, bunăoară *„Admite excepția de neconstituționalitate ridicată de Ministerul Justiției în Dosarul nr. 7.604/99/2007 al Curții de Apel Iași - Secția contencios administrativ și fiscal și constată că dispozițiile art. 20 alin. (3) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare sunt neconstituționale, în măsura în care sunt interpretate în sensul că acordă Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării competența ca, în cadrul activității sale jurisdicționale, să anuleze ori să refuze aplicarea unor acte normative cu putere de lege, considerând că sunt discriminatorii, și să le înlocuiască cu norme create pe cale judiciară sau cu prevederi cuprinse în alte acte normative.”*

94. În ceea ce privește excepția necompetenței, de competența instanței de contencios administrativ, invocată de părțile reclamate, respectiv de Ministerul Apărării Naționale și Serviciul de Protecție și Pază, Colegiul director o respinge ca neîntemeiată, deoarece C.N.C.D. nu analizează temeinicia și legalitatea actului pus în discuție, cu atât mai puțin interpretarea și aplicarea prevederilor regăsite în actul normativ, atribute care intră în sfera de competență a instanței judecătorești.

95. Totodată, Colegiul director respinge excepția tardivității Notei de autosesizare invocată de partea reclamată Serviciul de Informații Externe, raportându-se la data formulării Notei de autosesizare, respectiv 10.10.2022, Colegiul observă că faptele deduse soluționării ar putea excede termenului de 1 an prevăzut de O.G. nr. 137/2000 dar, în ceea ce privește modul de calcul al acestui termen, respectiv momentul de început al curgerii termenului, reținem că norma legală în discuție prevede două momente, unul constând în data săvârșirii faptei discriminatorii afirmate și al doilea constând în data la care partea putea, obiectiv, să ia cunoștință de săvârșirea faptei. Așadar, sunt reglementate două momente diferite: primul are în vedere data obiectivă, certă, de săvârșire a faptei, iar al doilea are în vedere data de la care, în mod obiectiv, persona interesată putea să aibă cunoștință de săvârșirea faptei.

96. Concluzionând, Colegiul director reține că un atare act este prezumat că produce efecte continue cu caracter discriminatoriu față de toți destinatarii săi identificați sau identificabili de la momentul aducerii la cunoștință persoanelor interesate (și/sau din momentul adoptării până în momentul abrogării) nefiind necesar, în scopul angajării răspunderii juridice a vinovaților (în speță, emitenții ordinului comun), identificarea și cu atât mai puțin manifestarea unei victime concrete a discriminării produse de efectele ordinului în sine.

97. În ceea ce privește excepția lipsei calității procesuale pasive invocată de părțile reclamate Ministerul Apărării Naționale, respectiv Serviciul de Telecomunicații Speciale, invocată prin punctele de vedere formulate, Colegiul director o respinge ca neîntemeiată, având în vedere că reclamații sunt emitenți ai ordinului comun care face obiectul Notei de autosesizare în discuție.

98. Colegiul director admite excepția lipsei calității procesuale pasive invocată de

reclamatul Guvernul României prin punctul de vedere formulat, având în vedere că poziția procesuală a Guvernului ar putea fi justificată numai în raport cu actele administrative pe care această autoritate le-a emis sau urmează să le emită, însă, nefiind emitent al ordinului contestat în această procedură, Guvernul nu poate avea calitate procesuală pasivă.

VI. Motivele de fapt și de drept

99. În fapt, Colegiul director reține că prin Nota de autosesizare s-a reclamat o posibilă faptă de discriminare prin efectele produse de Ordinul nr. M55/2014 pentru aprobarea baremelor medicale privind efectuarea examenului medical pentru admiterea în unități/instituții de învățământ militar, de informații, de ordine publică și de securitate națională, pe perioada școlarizării elevilor și studenților în unități/instituții de învățământ militar, de informații, de ordine publică și de securitate națională, pentru ocuparea funcțiilor de soldat/gradat profesionist, precum și pentru candidații care urmează a fi chemați/rechemați/încadrați în rândul cadrelor militare în activitate, polițiștilor în serviciu, funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciarelor, cu modificările și completările ulterioare. Pe rolul C.N.C.D. mai există o serie de alte petiții ce vizează același Ordin.

100. Astfel, fondul problemei în prezenta speță, pe de o parte, este corelativ faptului că prezumțiile de discriminare ce se nasc în cauză se circumstanțiază în legătură cu un criteriu interzis de art. 2 alin. (1) din O.G. nr. 137/2000 și nu în legătură cu aspecte de legalitate din care ar putea decurge un eventual tratament diferit (ceea ce ar plasa cazul în afara incidenței legislației antidiscriminării).

101. În analiza actelor sau faptelor de discriminare, Colegiul director se raportează la Curtea Europeană a Drepturilor Omului, care, legat de art. 14 privind interzicerea discriminării, a apreciat că diferența de tratament devine discriminare, în sensul articolului 14 din Convenție, atunci când se induc distincții între situații analoage și comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă. Instanța europeană a decis în mod constant că pentru ca o asemenea încălcare să se producă trebuie stabilit că persoane plasate în situații analoage sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-și găsește nicio justificare obiectivă sau rezonabilă. În același sens, Curtea Europeană de Justiție a statuat principiul egalității ca unul din principiile generale ale dreptului comunitar. În sfera dreptului comunitar, principiul egalității exclude ca situațiile comparabile să fie tratate diferit și situațiile diferite să fie tratate similar, cu excepția cazului în care tratamentul este justificat obiectiv.

102. Colegiul director reține că obiectul autosesizării se plasează în domeniul relațiilor de muncă, a respectării dreptului la muncă garantat fără nicio formă de discriminare. Astfel, Declarația Universală a Drepturilor Omului în articolul 23 prevede că: *„Orice persoană are dreptul la muncă, la libera alegere a muncii, la condiții echitabile și satisfăcătoare de muncă...”*.

103. De asemenea, Pactul Internațional cu privire la drepturile economice, sociale și culturale, ratificat de România la 9 decembrie 1974, prevede în articolul 6 că: *„Statele părți la prezentul Pact recunosc dreptul la muncă ce cuprinde dreptul pe*

care îl are orice persoană de a obține posibilitatea să-și câștige existența printr-o muncă liber aleasă sau acceptată și vor lua măsuri potrivite pentru garantarea acestui drept.”

104. În același sens, articolul 7, lit. c), prevede că: „Statele părți la prezentul Pact recunosc dreptul pe care îl are orice persoană de a se bucura de condiții de muncă juste și prielnice care să asigure îndeosebi: ...c) posibilitatea egală pentru toți de a fi promovați în munca lor la o categorie superioară adecvată, luându-se în considerare numai durata serviciilor îndeplinite și aptitudinile”.

105. Coroborat actului normativ care reglementează prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, precum și având în vedere atribuțiile și domeniul de activitate al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, Colegiul director analizează în strânsă legătură în ce măsură obiectul unei sesizări întrunește, în prima instanță, elementele art. 2 alin. 1 al O.G. nr. 137/2000, republicată, cuprinse în Capitolul I Principii și definiții al Ordonanței și subsecvent, elementele faptelor prevăzute și sancționate contravențional în Capitolul II Dispoziții Speciale, Secțiunea I-VI din Ordonanță. În măsura în care se reține întrunirea elementelor discriminării, așa cum este definită în art. 2 alin. 1, comportamentul în speță atrage răspunderea contravențională, după caz, în condițiile în care sunt întrunite elementele constitutive ale faptelor contravenționale prevăzute și sancționate de O.G. nr. 137/2000, republicată.

106. Potrivit O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, prin discriminare se înțelege acel tratament diferențiat ce are la bază un criteriu, dintre cele prevăzute în lege și care are drept scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a unui drept recunoscut de lege.

107. Colegiul director analizează dacă în prezenta speță se întrunesc condițiile pentru existența unei fapte de discriminare. Pentru ca o faptă să fie calificată ca fiind discriminatorie aceasta trebuie să îndeplinească cumulativ mai multe condiții: existența unui tratament diferențiat, a unor situații analoage sau omiterea de a trata în mod diferit situații diferite, necomparabile; existența unui criteriu de discriminare conform art. 2 alin. 1 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu modificările ulterioare; tratamentul să aibă drept scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a unui drept recunoscut de lege.

108. În ceea ce privește condiția existenței unui tratament diferențiat a unor situații analoage sau omiterea de a trata în mod diferit situații diferite, necomparabile, analiza diferențierii se realizează prin compararea a două situații (potrivit art. 1 alin. (3) al O.G. nr. 137/2000, „exercitarea drepturilor enunțate în cuprinsul prezentului articol privește persoanele aflate în situații comparabile”), astfel Colegiul director constată că, din punctul de vedere al admiterii în unitățile/instituțiile de învățământ militar, de informații, de ordine publică și de securitate națională, pe perioada școlarizării elevilor și studenților în unitățile/instituțiile de învățământ militar, de informații, de ordine publică și de securitate națională, pentru ocuparea funcțiilor de soldat/gradat profesionist, precum și pentru candidații care urmează a fi chemați/rechemati/încadrați în rândul cadrelor militare în activitate/polițiștilor în

serviciu/funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, persoanele se află în situație comparabilă, cu excepția situației în care există cerințe profesionale specifice care nu sunt îndeplinite de anumite categorii de persoane. De exemplu, pe de o parte, există în sistem o serie de cadre militare și agenți de poliție activi care sunt diagnosticați cu afecțiunile prevăzute de ordin și care sunt declarați apti de către comisiile de expertiză și își desfășoară activitatea normal în sistem și, pe de altă parte, există persoanele care sunt diagnosticate și doresc să accedă în acest sistem și sunt declarați inapți, conform prevederilor Ordinului nr. M.55-107-2587/C-10357-210-496-831.

109. Coroborând aspectele reținute obiectului sesizării, Colegiul Director reiterează faptul că discriminarea presupune atingerea adusă exercitării unui drept al persoanei discriminate tocmai datorită apartenenței acesteia la un grup sau al unei caracteristici individuale. Din acest punct de vedere, discriminarea directă presupune o legătură de cauzalitate identificabilă între actul sau faptul diferențierii și apartenența la una dintre caracteristicile sau la unul dintre criteriile cuprinse în norma juridică și individualizate în cazul persoanei care este supusă discriminării. Această legătură de cauzalitate reiese din definiția cuprinsă în art. 2 al O.G. nr. 137/2000, republicată, în particular prin utilizarea sintagmei „pe bază de”, dispunând că prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință „pe bază de (...)”. Legătura de cauzalitate presupune considerarea motivului sau a motivelor care au stat la baza actelor aplicate în cauzele de discriminare, ca circumstanță concretizată, materializată, constituind însăși cauza actului sau faptului discriminatoriu și care, în situația inexistenței, nu ar determina săvârșirea discriminării.

110. Colegiul director constată că în situația redată, între criteriu invocat de și posibilele fapte imputate părților reclamate există un evident raport de cauzalitate. Diferența de tratament realizându-se în raport de existența unui tratament diferit, datorat unei afecțiuni prevăzută de ordin, în situația analizării criteriilor medicale apt/inapt cu ocazia examinării medicale în cadrul procesului de recrutare, angajare etc. În concordanță cu prevederile ordinului comun.

111. În conformitate cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, diferența de tratament devine discriminare atunci când se induc distincții analoage și comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă. Instanța europeană a decis în mod constant că pentru ca o asemenea încălcare să se producă „*trebuie stabilit că persoanele plasate în situații analoage sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-și găsește nicio justificare obiectivă sau rezonabilă.*” CEDO a apreciat prin jurisprudența sa că statele contractante dispun de o anumită marjă de apreciere pentru a determina dacă și în ce măsură diferențele între situații analoage sau comparabile sunt de natură să justifice distincțiile de tratament juridic aplicate (ex: **Fredin împotriva Suediei**, 18 februarie 1991 ; **Hoffman împotriva Austriei**, 23 iunie 1993; **Spadea și Scalabrino împotriva Italiei**, 28 septembrie 1995; **Stubblings și alții împotriva Regatului Unit**, 22 octombrie 1996).

112. Prin urmare, Colegiul director apreciază că prin prezentul ordin care face obiectul dosarului se generează o vădită situație dezavantajoasă în raport cu

personalul activ, încadrat în sistem care își desfășoară normal activitatea profesională.

113. În virtutea inversării sarcinii probei, părțile reclamate aveau obligația de a prezenta justificări obiective pe baza cărora să motiveze introducerea prevederilor normative analizate. În acest sens, Colegiul director constată că nu a fost inversată sarcina probei în prezenta cauză, din analiza celor expuse de părțile reclamate neputând fi reținute susțineri care să justifice necesitatea condiționării accesului în sistemul instituțiilor cu atribuții în domeniul apărării și securității naționale.

114. Astfel, justificarea obiectivă și rezonabilă trebuie să urmărească un scop legitim și măsura aplicată trebuie să fie proporțională cu scopul urmărit, în cazul tratamentului diferit bazat pe rasă, culoare sau origine etnică, noțiunea de justificare obiectivă și rezonabilă trebuie interpretată într-o manieră cât se poate de strictă.

115. Prin implementarea unui criteriu de recrutare/angajare, precum cele prevăzute de ordinul comun, instituțiile cu atribuții în domeniul apărării și securității naționale, încalcă principiile enunțate anterior, în sensul că nu are o justificare obiectivă și legitimă pentru acest criteriu, întrucât capacitatea de muncă, intelectuală și fizică nu sunt afectate de aceste diagnostice. În schimb, părțile reclamate invocă doar existența ordinului comun care stabilește baremele medicale în mod general, pentru toate funcțiile/posturile cuprinse în toate autoritățile din domeniul de activitate vizat, fără să existe nicio justificare a excluderii.

116. Colegiul director reține de asemenea și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, care prevede că o distincție este discriminatorie în sensul articolului 14 dacă nu are o justificare obiectivă și rezonabilă. Existența unei astfel de justificări trebuie evaluată în raport cu scopul și efectele măsurii în cauză, având în vedere principiile care prevalează în general în societățile democratice. O diferență de tratament în exercitarea unui drept consacrat în Convenție nu trebuie să urmărească doar un scop legitim; Articolul 14 este, de asemenea, încălcat atunci când se stabilește în mod clar că nu există o relație rezonabilă de proporționalitate între mijloacele folosite și scopul urmărit. Cu alte cuvinte, conceptul de discriminare cuprinde de obicei cazurile în care o persoană sau un grup se vede, fără o justificare adecvată, tratat mai puțin bine decât altul, chiar dacă Convenția nu necesită tratamentul cel mai adecvat, mai favorabil. Într-adevăr, articolul 14 nu împiedică o diferență de tratament dacă se bazează pe o evaluare obiectivă a circumstanțelor de fapt esențial diferite și dacă, pe baza interesului public, stabilește un echilibru echitabil între protecția intereselor și respectarea drepturilor și libertăților garantate de Convenție. Statele contractante se bucură de o anumită marjă de apreciere pentru a stabili dacă și în ce măsură diferențele dintre situații din alte aspecte similare justifică diferențele de tratament. Domeniul său de aplicare variază în funcție de circumstanțe, domenii și context.” (Glor împotriva Elveției, 30 aprilie 2009, § 72-74).

117. În consecință, Colegiul director constată că, în speță, se întrunesc elementele constitutive ale faptei de discriminare, astfel cum este prevăzută în art. 2 alin. (1) coroborat cu art. 8 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și

sanctionarea tuturor formelor de discriminare cu modificările și completările ulterioare, republicată și decide sanctionarea părților reclamate, cu avertisment conform art. 7 din O.G. nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, cu modificările și completările ulterioare.

Față de cele de mai sus, în temeiul **art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sanctionarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu unanimitatea membrilor prezenți la ședință**

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Respingerea excepției de necompetență a C.N.C.D. invocată de părțile reclamate cu trimitere la Decizia Curții Constituționale a României nr. 977/2008;
2. Respingerea excepției necompetenței C.N.C.D. (invocată de părțile reclamate Ministerul Apărării Naționale, Serviciul de Protecție și Pază), de competența instanței de contencios administrativ;
3. Respingerea excepției tardivității Notei de autosesizare invocată de partea reclamată Serviciului de Informații Externe;
4. Respingerea excepției lipsei calității procesuale pasive invocată de părțile reclamate – Ministerul Apărării Naționale, Serviciului de Telecomunicații Speciale;
5. Admiterea excepției lipsei calității procesuale pasive invocată de partea reclamată – Guvernul României;
6. În ceea ce privește efectele produse de ordin comun, se constată întrunirea cumulativă a elementelor faptei de discriminare, astfel cum este prevăzută în **art. 2 alin. (1) coroborat cu art. 8 alin. (2) din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sanctionarea tuturor formelor de discriminare cu modificările și completările ulterioare, republicată**;
7. Sanctionarea părților reclamate cu **avertisment**, potrivit **art. 5 alin. 2 și art. 7** din O.G. nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, cu modificările și completările ulterioare;
8. Se va răspunde părților în sensul celor hotărâte.

VI. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul.

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, în termen de 15 zile de la data primirii, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sanctionarea faptelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului director prezenți la ședința de deliberări:

BABUȘ RADU – Membru

BĂNICĂ CERASELA CLAUDIA – Membru

DIACONU ADRIAN NICOLAE – Membru

JURA CRISTIAN – Membru

RAIU CĂTĂLIN VALENTIN – Membru

SĂVULESCU RADU COSMIN– Membru

Data redactării: 26.07.2024

Redactată și motivată: A.D.

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit **O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare cu modificările și completările ulterioare, republicată și Legii nr. 554/2000 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.

